

Gnomonioosi tekitab seen *Gnomonia fructicola*. Patogeen nakatab maasika marju, õie- ja lehevarsi, hiljem ka võsundeid ja lehti.

Tundmatu maasikahaigus

Maasika marjadele tekkisid kõvad pruunid plekid ja nende kasv seiskus. Mõni aeg hiljem oli näha musti plekke nii vilja- kui ka lehevartel ja osa lehevarsi pruunistus ning lehed kuivasid. Seejuures mingit hallituskirmit ei olnud kusagil – ei lehevartel, ei marjadel.

Kirjandust uurides pole aru saanud, mis võiks seda põhjustada. Kas see võib olla meil mõni uus maasikahaigus?

Vastab

VÄINO PALLUM

Tõepoolest võib siin tegu olla meil seni tuvastamata maasikahaigusega – gnomonioosi-ga. Haigust tekitab seen *Gnomonia fructicola*. Patogeen nakatab maasika marju, õie- ja lehevarsi, hiljem ka võsundeid ja lehti.

See tõbi ilmneb varsti pärast taimede öitsemist ja näha on kahjustust esmalt õite tupplehtedel. Tupplehed pruunistuvad üleni ja kuivavad. Seejärel siseneb patogeen viljavarre kaudu noorde marja, milles haigus areneb esialgu aeglaselt. Marjad muutuvad tuhmiiks ja känd-

guvad. Neile tekivad kõvad pruunikad laigud. Valmivatel marjadel on haiguslaigud esmalt violetse varjundiga, hiljem muutuvad aga tumepruuniks. Haiguslaikude kohal jääb viljalihaks kõvaks.

Pikkamööda kõdunev mari on tüüpilisel juhul kõva konsistent-siga ning ümbritsetud kuivanud tupplehtedega.

Lehevartel ja võsunditel ilmnevad haigustunnused tavaliselt pärast saagi koristamist. Siis moodustuvad neil väikesed tumedad sisse-vajunud laigukesed, mis järk-järgult suurenevad ja värvuvad. Algul on need purpurpunased, hiljem muutuvad pruuniks. Haiguse süvenedes ümbritsevad laigud lehevart täielikult, leht kuivab pruunistudes.

Patogeen levib pükniidides algeoslastes moodustunud üherakuliste algeostega ja periteetsiumides ehk sulgeoslates tekkivate ka-herakuliste askosporoide ehk kott-eostega.

Raskestinähtavad arvukad pükniidid moodustuvad viljade ja teiste taimeosade haiguslaikudel, periteetsiumid õie tupplehtedel, lehe- ja viljavartel.

Gnomonioosi arenguks on soodne jahe ja vihmane suvi. Haiguse-tekitaja seen võib nakatada ka teisi roosõielisi aiataimi, eeskätt vaarikatel varsi.

Kuid helepruune kõvu laiike noortel rohelistel marjadel ning hilisemat marjade pruunistumist ja kuivamist võib põhjustada ka seen *Phytophthora cactohrum*, kuid pruunistunud maasikamarjad muutuvad pinnalt nahkjalt sitkeks. See on fütoftoroose ehk nahkja mädaniku kindlaim eristamise tunnus, mida gnomonioosi korral pole.

Hahkhallituse põhjustatud pruunid laigud maasikatel on aga alati pehmed ja küllaldases niiskuses kattunud õrna tuhkjashalli kir-mega.

Gnomonioosi tõrjeks pritsige maasikataimi õienuppude moodustumisel Prestopi või Topas 100 ECga. Nakkusalgme rohkusel kor-rake pritsimist vahetult enne õite avanemist Prestopi või Switch 62,5 WGga.

Maasikapeenarde rajamisel väl-tige varjulist kasvukohta, madalat maad ja rasket mulda. Vajadusel kasutage pinnase sobivaks muut-miseks maaparanduslikke võtteid.